

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/532/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2113219722
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Dudášová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2113219722.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Andrea Dudášová a členov senátu: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a JUDr. Martin Holíč, v právnej veci navrhovateľa: CEE COLLECT FUND 1 LTD, Agiou Nikolaou, 67 - 69, 1st floor, Flat/Office 103, Egkomi, 2408, Nikózia, Cyprus, reg. číslo: HE 308237, zastúpený: BBH advokátska kancelária, s.r.o., Gorkého 3, Bratislava, proti odporcovi: T. W., nar. XX.XX.XXXX, Z. XXXX/XX, C., t.č. na neznámom mieste, v konaní zastúpený opatrovníčkou: Mgr. G. N., zamestnankyňou Okresného súdu Piešťany, o zaplatenie 3.318,45 eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 17C 2/2014-113 zo dňa 11. marca 2015 vo výrokoch II. a III., takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutom výroku II. o zamietnutí návrhu a v závislom výroku III. o náhrade trov konania **p o t v r d z u j e**.

Odporcovi sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

odôvodnenie:

Rozsudkom napadnutým odvolaním prvostupňový súd výrokom I. zrušil platobný rozkaz tunajšieho súdu zo dňa 05.08.2013, č.k. 18Ro 149/2013-45, výrokom II. návrh zamietol a výrokom III. odporcovi náhradu trov konania nepriznal.

Svoje rozhodnutie prvostupňový súd po citácii § 497, 262 ods. 2 Obchodného zákonníka, § 1 ods. 1, § 2 písm. a), b), § 3 ods. 1, 2 zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, § 52 ods. 1 až 4, § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, § 52 ods. 2 OZ v znení účinnom v čase vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, § 100 ods. 1, 101, 103 Občianskeho zákonníka, § 2 písm. a), b), § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení platnom a účinnom ku dňu omeškania a vecne tým, že právny vzťah medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporcom založený Zmluvou o kreditnej karte je právnym vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou a je nevyhnutné posudzovať ho nielen podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka, ale aj právnych predpisov, ktoré upravujú právne vzťahy spotrebiteľského charakteru (§ 52 a nasl. OZ, zákona č. 258/2001 Z.z. a zákona č. 250/2007 Z.z.). K uvedenému záveru dospel súd z dôvodu, že uvedená zmluva je formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, nakoľko text zmluvy bol vopred pripravený, dlžník ako spotrebiteľ nemal možnosť žiadnym podstatným spôsobom zasahovať do jej obsahu a ani do obsahu príslušných obchodných podmienok tvoriacich súčasť zmluvy. Právny predchodca navrhovateľa pri uzatváraní zmluvy vystupoval ako podnikateľ, ktorý koná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a zároveň ako veriteľ, keď poskytol odporcovi spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania a odporca vystupoval ako spotrebiteľ, pretože nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, a úver mu bol poskytnutý za iným účelom ako za účelom výkonu zamestnania, povolania alebo podnikania (§ 3 ods. 1 a 2 ZoSÚ).

Právny vzťah medzi účastníkmi založený predmetnou zmluvou je nevyhnutné posudzovať podľa zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy) bez ohľadu na to, že predmetná zmluva je uzavretá podľa Obchodného zákonníka. S poukazom na vyššie uvedené a vychádzajúc zo zásady *lex specialis derogat legi generali*, podľa ktorej špeciálna právna úprava, ktorou v danom prípade je zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch ako i ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, má prednosť pred všeobecnou úpravou, ktorou je Obchodný zákonník, súd vyhodnotil zmluvný vzťah medzi účastníkmi konania podľa ustanovení Občianskeho zákonníka a príslušných ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch.

Vyššie citované ustanovenie § 5b zák.č. 250/2007 Z.z. je špeciálnym ustanovením k ustanoveniu § 100 ods. 1 OZ, a je treba aplikovať ho prednostne v prípade nároku uplatneného zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorým je aj nárok uplatnený v tomto konaní. Keďže navrhovateľom uplatnený nárok je národom zo spotrebiteľskej zmluvy, bol súd v zmysle § 5b zák.č. 250/2007 Z.z. povinný z úradnej povinnosti skúmať, či nedošlo k premlčaniu nároku navrhovateľa, a teda prihliadnuť na premlčanie *ex offio*, teda aj bez toho, aby sa odporca premlčania dovoľával v zmysle Občianskeho zákonníka. Právna úprava v ustanovení § 5b zák.č. 250/2007 Z.z. bola zavedená zákonom č. 102/2014 Z.z. s účinnosťou od 01.05.2014, pričom vo vzťahu k tejto právnej úprave neboli prijaté žiadne prechodné ustanovenia, čo v spojení so skutočnosťou, že ide o procesné ustanovenie, znamená, že orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy (a teda aj súd) postupuje podľa právneho stavu účinného v čase rozhodovania. Uvedené ustanovenie súdu ukladá povinnosť prihliadať na premlčanie aj bez vzniesenia námietky premlčania zo strany spotrebiteľa, a preto sa súd najskôr zaoberal možným premlčaním uplatneného nároku bez toho, aby skúmal samotnú existenciu subjektívneho práva navrhovateľa.

Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že dňa 18.02.2009 došlo medzi právnym predchodcom navrhovateľa - Všeobecnou úverovou bankou, a.s. a odporcom k uzatvoreniu zmluvy o kreditnej karte ku kartovému účtu odporcu a to prijatím a bezpodmienečným schválením žiadosti odporcu zo strany právneho predchodcu navrhovateľa. Na základe takejto zmluvy právny predchodca navrhovateľa poskytol dňa 18.02.2009 odporcovi úverový rámec 3.319 eur. Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 14.08.2012 došlo k postúpeniu pohľadávky zo zmluvy na navrhovateľa, s poukazom na čo je navrhovateľ v spore aktívne legitimovaný. Pred postúpením pohľadávky na navrhovateľa, a to dňa 02.09.2009 došlo k zosplatneniu úveru, čím sa stal splatným celý dlh, pričom uvedená skutočnosť mimoriadneho zosplatnenia vyplýva z listinného dôkazu VUB_RETAIL NON-PERFORMING LOANS TENDER 2012, a túto potvrdil aj navrhovateľ vo vyjadrení zo dňa 26.02.2015. Znamená to, že navrhovateľ si mohol uplatniť svoj nárok na súde už dňa 03.09.2009, pričom dňa 03.09.2012 (pondelok) uplynula všeobecná trojročná premlčacia doba. Navrhovateľ podal návrh na súde dňa 29.07.2013, teda v čase, keď bol celý jeho nárok zo Zmluvy o kreditnej karte premlčaný.

Nakoľko súd bol povinný aplikovať ustanovenie § 5b zák.č. 250/2007 Z.z. ako procesnú právnu normu s poukazom na absenciu prechodného ustanovenia k tejto úprave, a teda bol povinný prihliadnuť na premlčanie nároku voči spotrebiteľovi *ex offio*, na túto skutočnosť prihliadol, dospel k záveru, že z dôvodu premlčania nároku navrhovateľa nebolo možné mu uplatnený nárok priznať, a preto súd návrh ako nedôvodný vo výroku II. zamietol. Za premlčané považoval súd aj uplatnené úroky z omeškania, keďže tvoria príslušenstvo pohľadávky a sledujú jej osud, z čoho možno usúdiť, že vedľajší úrokový záväzok sa premlčí najneskôr v rovnakej dobe ako hlavný peňažný záväzok. Z dôvodu uplatnenia nároku po uplynutí premlčacej doby a jeho zamietnutia v celom rozsahu z tohto dôvodu, súd ďalej neskúmal opodstatnenosť tohto uplatneného nároku navrhovateľa.

Pokiaľ ide o argumentáciu navrhovateľa o aplikácii Obchodného zákonníka pri posúdení premlčania, a teda použití 4-ročnej premlčacej doby, s týmto sa súd nestotožňuje, a to z nasledovných dôvodov.

Súd nijako nepopiera argument, že úver je absolútnym obchodom a že na úver dopadá tretia časť Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu účastníkov úverovej zmluvy. Zmluva uzavretá v danom prípade je však v zmysle vyššie uvedeného zároveň aj zmluvou spotrebiteľskou. Je pravdou, že názory na aplikáciu Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka na otázku premlčania v spotrebiteľských vzťahoch nie sú jednotné. Súd sa v tomto prípade na základe nižšie uvedených úvah priklonil k názoru, že na otázku premlčania je v danom prípade potrebné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktorý názor je väčšinový a k záveru o premlčacej lehote v zmysle Občianskeho

zákonníka pri spotrebiteľských zmluvách dospel aj Najvyšší súd SR v rozhodnutí 5MCdo 20/2009 zo dňa 25.11.2011.

Súd pritom podporne poukazuje aj na rozhodovacia prax súdov napr. na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 21Co/93/2014 zo dňa 18.09.2014, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Co/156/2014 zo dňa 05.11.2014, rozsudok Krajského súdu v Trnave sp.zn. 23Co 219/2014 zo dňa 25.11.2014, rozsudok Krajského súdu v Trnave sp.zn. 23Co 148/2014 zo dňa 25.11.2014, a tiež rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 6 Co 81/2012-279 zo dňa 14.02.2013, ktorý bol na základe sťažnosti predmetom prieskumu na Ústavnom súde SR, keď sťažnosť proti nemu bola uznesením č.k. I. ÚS 402/2013-10 zo dňa 19.06.2013 odmietnutá. V súvislosti s uznesením NS SR sp.zn. 6 M Cdo 4/2012 zo dňa 27.03.2013, na ktoré poukazuje navrhovateľ, súd uvádza, že Najvyšší súd SR v posudzovanej veci nevyslovil právny názor, že na premlčanie nárokov vyplývajúcich zo spotrebiteľských zmlúv sa nepoužije úprava priaznivejšia pre spotrebiteľa, napr. občianskoprávna v zmysle § 52 ods. 2 a § 54 ods. 1 OZ. Pokiaľ ide o odkazy na rozhodnutia iných všeobecných súdov obsiahnuté vo vyjadrení navrhovateľa zo dňa 08.12.2014, k týmto súd uvádza, že nie sú pre súd právne záväzné, nakoľko súd je v zmysle § 226 O.s.p. v tomto konaní viazaný len právnym názorom odvolacieho súdu.

Je náležité a plne v súlade s princípmi ochrany spotrebiteľa, že v prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov (ako napr. premlčanie, odstúpenie od zmluvy), na tieto vzťahy je dôvodné aplikovať právnu úpravu o občianskych právach a nie podnikateľské právo (porovnaj rozsudok NS SR vo veci 5MCdo 20/09, rozsudok OS Banská Bystrica vo veci 61Cb 221/09). S účinnosťou zákona č. 150/2004 Z.z. (1.4.2004) došlo k zásadnej zmene spotrebiteľského práva. Nevýhodnejšie zmluvné klauzuly Obchodného zákoníka oproti zneniu Občianskeho zákoníka sa dostali do rozporu s novým ustanovením § 54 ods. 1 Občianskeho zákoníka, podľa ktorého zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa, spotrebiteľovi sa ani inak nesmie zhoršiť jeho postavenie. Použitie nevýhodnejšieho podnikateľského práva a nie občianskeho práva na spotrebiteľský právny vzťah vrátane premlčania predstavuje takéto zhoršenie postavenia spotrebiteľa. Uvedenému názoru nasvedčuje aj novoprijatá právna úprava § 52 ods. 2 Občianskeho zákoníka, podľa ktorej „na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákoníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva“. Aj keď táto úprava je účinná až od 01.04.2015, súd ju použil ako interpretačnú pomôcku pri aplikovaní jednej z dvoch vyššie uvedených právnych úprav premlčania.

Nakoľko súd dospel k záveru, že je nevyhnutné aplikovať právnu úpravu premlčania podľa Občianskeho zákoníka, považoval nárok navrhovateľa podaný po uplynutí trojročnej premlčacej doby za premlčaný, na ktorú skutočnosť prihládol z úradnej povinnosti a návrh zamietol.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa ustanovenia 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s 151 ods. 1 O.s.p., odporca bol v konaní úspešný v plnom rozsahu, čo znamená právo odporcu na náhradu účelne vynaložených trov celého konania. Nakoľko si však odporca náhradu trov konania neuplatnil a ani mu v konaní žiadne trov nevznikli, súd mu právo na náhradu trov konania nepriznal.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie navrhovateľ z odvolacieho dôvodu uvedenom v § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. a uviedol, že právny predchodca uzatvoril s odporcom zmluvu o úvere, ktorá sa riadi ustanoveniami Obchodného zákoníka ide o tzv. absolútny obchod a zmluva o úvere uzavretá medzi účastníkmi konania obsahuje všetky náležitosti právnu úpravou v danom čase požadované pre daný typ spotrebiteľského úveru. Poukázal na § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákoníka, § 269 ods. 2, 497 ods. 2 Obchodného zákoníka, § 52 ods. 1 Občianskeho zákoníka, § 2 písm. a), § 3 ods. 1, 2 zákona o spotrebiteľských úveroch a vzhľadom na skutočnosť, že odporca uzavrel s právnym predchodcom navrhovateľa zmluvu o úvere, a tento vzťah predstavuje tzv. absolútny obchod a to bez zreteľa na povahu účastníkov tohto právneho vzťahu pretože veriteľom môže byť ktorákoľvek právnická alebo fyzická osoba, rozhodujúcim znakom je forma vzťahu a nie jeho subjekty a preto sa nevyžaduje, aby išlo výlučne o vzťahy medzi podnikateľmi a v tomto právnom vzťahu sa subjekty riadia Obchodným zákoníkom. Súdna prax rešpektuje obchodnoprávny charakter zmluvy o úvere a to aj v prípade, že ide o zmluvu o spotrebiteľskú. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie Krajského súdu v Trnave spis. zn. 9Co 224/2011, Krajského súdu v Košiciach spis. zn. 3Cob 176/2011 zo dňa 24.05.2012 ako aj na odbornú literatúru za oberajúcu sa otázkou povahy zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Skutočnosť, že záväzok banky na základe ktorého sa zaväzuje poskytnúť dlžníkom finančné prostriedky s tým, že

dlužníci sa poskytnuté finančné prostriedky zaväzujú vrátiť a zaplatiť úrok je vždy potrebné posudzovať podľa ustanovení Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu účastníkov ako zhodne konštatovali aj najvyššie súdne inštanície v Slovenskej a Českej republike. Poukázal na rozhodnutie NS SR spis. zn. 5Obo 56/2007, 5Obo 12/2010, 1Cdo 120/2010, na rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky spis. zn. II. ÚS 3711/11, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky spis. zn. 5Cdo 120/2010, rozhodnutie Krajského súdu v Trnave spis. zn. 10Co 385/2010. Podľa navrhovateľa došlo k uzavretiu zmluvy o úvere ako platného právneho úkonu, ktorý bol urobený slobodne, vážne, určite a zrozumiteľne a prvostupňový súd nemôže aj napriek zvýšenej ochrane spotrebiteľa vyvodzovať právne závery s ničím nepodložených tvrdení týkajúcich sa formulárovej zmluvy, pretože formulárová zmluva sama o sebe ešte nemôže automaticky znamenať nemeniteľnosť, najmä ak zo strany spotrebiteľa nie sú v procese uzatvárania zmluvy uskutočnené žiadne kroky za účelom zmeny jej obsahu. Prvostupňový súd sa týmito okolnosťami vôbec nezaoberal. V nadväznosti na uvedené navrhovateľ nesúhlasí so záverom prvostupňového súdu, že na vzťah medzi navrhovateľom a odporcom je možné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka a preto považuje v tejto súvislosti rozhodnutie súdu za nesprávne. K premlčaniu záväzku odvolateľ poukázal na § 392 ods. 2, 397 Obchodného zákonníka. Právna úprava ochrany spotrebiteľa je úpravou, ktorá predovšetkým má chrániť spotrebiteľa pred takým zmluvným vzťahom, v ktorom dojednané podmienky sú v neprospech spotrebiteľa. Zmluvnou podmienkou nemožno rozumieť aj zákonnú úpravu obsiahnutú v Obchodnom zákonníku týkajúcu sa premlčania. Keďže ustanovenie, ktoré sa v Občianskom zákonníku líši od ustanovenia Obchodného zákonníka, nie je automaticky ustanovením na ochranu spotrebiteľa. Je preto potrebné pri aplikácii práva dôsledne zvážiť ktoré konkrétne ustanovenie skutočne smeruje k ochrane spotrebiteľa. V tejto súvislosti odvolateľ poukázal na odborný článok JUDr. Lukáša Vymazala uverejnený v Obchodnej revue č. 2 ročník 2010. Ďalej poukázal na § 1 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

Zdôraznil, že právna úprava ochrany spotrebiteľa je úpravou, ktorá má chrániť spotrebiteľa pred takým zmluvným vzťahom, v ktorom dojednané zmluvné podmienky sú v jeho neprospech. Zmluvný typ, ktorý si medzi sebou účastníci zvolili a ktorý upravuje či Obchodný či Občiansky zákonník alebo iné právne predpisy, je charakterom zmluvných dojednaní zmluvných strán tzn. toho čo si zmluvné strany medzi sebou upravili z pohľadu súladu alebo nesúladu s kogentnými ustanoveniami príslušného zákona. Je preto vecou súdu, aby určil aký právny režim sa má na ten ktorý právny vzťah vzťahovať a po tomto zistení zvolenú právnu úpravu aplikovať, pričom nesmie opomenúť, že pokiaľ ide o spotrebiteľov dohodnuté zmluvné podmienky spotrebiteľskej zmluvy nemôžu byť v neprospech spotrebiteľa. V tejto súvislosti je nutné dodať, že zmluvné podmienky sa však nevzťahujú na účastníkmi zvolený zmluvný typ, pretože tento je daný. Pod zmluvnou podmienkou nemožno rozumieť ani zákonnú úpravu obsiahnutú v Obchodnom zákonníku týkajúcu sa premlčania. Obdobný právny záver zastáva aj Najvyšší súd vo svojom rozhodnutí spis. zn. 6MCdo 4/2012. Keďže v danom prípade k vyhláseniu predčasnej splatnosti pohľadávky pôvodným veriteľom došlo 02.09.2009, teda do omeškania so splatením celého dlhu sa odporca dostal dňa 03.09.2009 t.j. premlčacia doba začala plynúť odo dňa 03.09.2009 a navrhovateľ podal návrh 26.07.2013 čo znamená, že premlčacia doba ešte podľa Obchodného zákonníka neuplynula. Ďalej odvolateľ poukázal aj na dôvody týkajúce sa nepriznania úrokov z omeškania, že navrhovateľ si uplatnil úroky z omeškania v súlade s právnymi predpismi. Odvolateľ poukázal na § 369 ods. 1 veta prvá Obchodného zákonníka ako aj na § 517 ods. 2 Obchodného zákonníka. Prvostupňový súd nevykonal právne posúdenie k problematike premlčania. V tejto súvislosti nedostatočne zistil stav a preto rozhodnutie je nepreskúmateľné. Keďže prvostupňový súd v merite veci nesprávne právne posúdil potom nesprávne rozhodol i o trovách konania. Navrhovateľ má za to, že konanie, ktoré predchádzalo vydaniu rozhodnutia má vadu, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, pretože súd nerešpektoval rovnosť procesných strán a nezabezpečil spravodlivú ochranu záujmov obidvoch účastníkov. Odvolateľ má za to, že prvostupňový súd konal svojvoľne a dospel k arbitrárnemu rozhodnutiu, keď bez relevantného odôvodnenia zamietol návrh navrhovateľa v celom rozsahu. Prvostupňový súd sa s návrhom nevysporiadal riadnym spôsobom neuviedol akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, aké dôkazy bral do úvahy a na základe akých ustanovení zákona rozhodol o zamietnutí nároku navrhovateľa v celom rozsahu. Rozhodnutie je nepreskúmateľné, nepresvedčivé a protiústavné. Domáhal sa preto, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a návrhu vyhovel alternatívne aby vydal uznesenie ktorým napadnutý rozsudok ruší a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Opatrovníčka odporcu odvolací návrh nepodala, k doručenému odvolaniu sa písomne nevyjadrila.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) postupom tak, že na úradnej tabuli súdu oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku (§ 156 ods. 3 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, keďže rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky na jeho potvrdenie v zmysle § 219 ods. 1 O.s.p.

Pretože odvolací súd preberá súdom prvého stupňa zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie navrhovateľom tvrdeného nároku, ktorý vo vyčerpávajúcom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správnym skutkovým zisteniam, a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, keď vec i správne právne posúdil, s poukazom na ust. § 219 ods. 2 O.s.p., odvolací súd odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto záverov prvostupňového súdu odchýliť a preto nemôže dať za pravdu odvolateľovi.

Odvolací súd zhodne s prvostupňovým dospel k záveru, že pri vyhodnotení vykonaného dokazovania každého z vykonaných dôkazov jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach bolo v konaní dostatočným spôsobom preukázané, že návrh navrhovateľa je v celom rozsahu nedôvodný.

Z obsahu spisu vyplýva, že zo žiadosti o vydanie kreditnej karty VÚB, a.s. a prehľadu histórie transakcií na kartovom účte číslo XXXXXXXXX súd zistil, že dňa 18.02.2009 došlo medzi právnym predchodcom navrhovateľa - Všeobecnou úverovou bankou, a.s. a odporcom k uzatvoreniu zmluvy o kreditnej karte ku kartovému účtu odporcu a to prijatím a bezpodmienečným schválením žiadosti odporcu zo strany právneho predchodcu navrhovateľa. Na základe takejto zmluvy právny predchodca navrhovateľa poskytol dňa 18.02.2009 odporcovi úverový rámec 3.319 eur. Prijatím a schválením žiadosti odporcu zo strany VÚB, a.s. sa táto žiadosť stala zmluvou o vydaní a používaní kreditnej karty uzatvorenou medzi držiteľom kreditnej karty a VÚB, a.s. podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka. Z predloženého prehľadu histórie transakcií za obdobie od 25.02.2009 do 04.04.2012 vyplýva, že odporca v celom rozsahu vyčerpal navrhovateľom poskytnutý úverový limit, pričom svoje splatné záväzky právnemu predchodcovi navrhovateľa riadne a včas neuhradil.

Odvolateľ ako prvé namietal, že postup súdu prvého stupňa, keď otázku premlčania posúdil podľa ustanovení Občianskeho zákonníka.

Zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy úpravu premlčania vôbec neobsahoval, pričom takáto úprava je obsiahnutá v dvoch právnych predpisoch, a to v ust. § 387 a nasl. Obchodného zákonníka a ust. § 100 a nasl. Občianskeho zákonníka. Právna úprava premlčania obsiahnutá v Občianskom zákonníku je pre spotrebiteľa výhodnejšia a tejto výhodnejšej úpravy sa spotrebiteľ ani nemôže vzdať. S poukazom na to, aj napriek tomu, že v danom prípade ide o zmluvný typ upravený v zmysle § 497 až § 507 Obchodného zákonníka, s prihliadnutím na to, že ide o zmluvu spadajúcu pod režim Zákona o spotrebiteľských úveroch, bolo dôvodné predmetnú zmluvu posudzovať podľa citovaného zákona, ako aj ustanovení Občianskeho zákonníka, a to i v otázke premlčania práva navrhovateľa. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že hoci má zmluva o spotrebiteľskom úvere charakter absolútneho obchodu, neprestáva byť zmluvou spotrebiteľskou. Pri spotrebiteľských zmluvách, ktoré predstavujú širší pojem, má z hľadiska aplikovateľnosti absolútnu prednosť Občiansky zákonník, keďže aplikácia Obchodného zákonníka prichádza do úvahy až po uplatnení spotrebiteľského práva. Z hľadiska poradia aplikovateľnosti v prípade spotrebiteľských zmlúv Obchodný zákonník celkom alebo z časti musí ustúpiť nutnej prioritnej aplikácii spotrebiteľského práva v širšom slova zmysle, t.j. aplikácii Občianskeho zákonníka. Normy obchodného práva sú totiž v prípade spotrebiteľských zmlúv použiteľnými len vtedy, ak neodporujú úprave, ktorá tu má z povahy veci prednosť, teda úprave spotrebiteľských vzťahov v Občianskom zákonníku a predpisoch vydaných na jeho vykonanie.

Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnený nárok je plnením zo spotrebiteľskej zmluvy (konkrétne zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, v ktorej jedným zo zmluvných strán je spotrebiteľ), premlčuje sa nárok na peňažné plnenie (z uvedeného zmluvného vzťahu) v 3-ročnej premlčacej dobe v zmysle ust. § 101 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa použijú vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Citované ustanovenie preto ukladá orgánu aplikujúcemu právo použiť v prospech spotrebiteľa všetky ustanovenia, ktoré sú pre spotrebiteľa ako slabšiu zmluvnú stranu priaznivejšie. Preto súd prvého stupňa pri skúmaní otázky premlčania správne aplikoval občianskoprávnu úpravu ohľadom dĺžky premlčacej doby, ktorá je priaznivejšia pre odporcu ako spotrebiteľa. Nič na tom nemení ani skutočnosť, že samotný zmluvný vzťah založený medzi pôvodným veriteľom a odporcom je tzv. absolútnym obchodno-záväzkovým vzťahom, ktorý sa riadi režimom Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu zmluvných strán. Spotrebiteľská zmluva nie je samostatným zmluvným typom, ale ide o osobitný druh zmluvy, ktorý sa vyskytuje tak v občianskoprávných ako aj v obchodnoprávných vzťahoch.

Nemožno opomenúť ani ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Preto ani uzavretie absolútneho obchodno-záväzkového vzťahu, ktorý je nepochybne spotrebiteľskou zmluvou, sa nemôže odchyliť od občianskoprávnej úpravy v otázke premlčania, ktorá je na prospech spotrebiteľa na rozdiel od právnej úpravy premlčania v Obchodnom zákonníku. Spotrebiteľ si nemôže zhoršiť svoje zmluvné postavenie, preto je v legitímnom očakávaní použitia pre neho priaznivejšej právnej úpravy.

Ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka aj v znení účinnom do 31.12.2014 treba vykladať tak, že v prípade dualistickej právnej úpravy inštitútov súkromného práva sa na spotrebiteľské právne vzťahy nepoužije obchodné právo (Obchodný zákonník), ak aplikáciou konkrétnej zmluvnej podmienky by sa postavenie spotrebiteľa oproti občianskoprávnej úprave zhoršilo. Ustanovenie § 54 ods. 1 je dôsledkom transpozície čl. 8 smernice. Smernica síce nevyžaduje transpozíciu v prípade dualistickej úpravy inštitútov súkromného práva, no na druhej strane nebráni ani regulácii, akú predstavuje ustanovenie § 54 ods. 1 OZ a ktoré bráni akémukoľvek zhoršeniu postavenia spotrebiteľa oproti tomuto zákonu (rozumej Občianskemu zákonníku, § 54 ods. 1 OZ). Odvolací súd poznamenáva, že aj právna úprava v Občianskom zákonníku dopadá na obidve strany v súlade s princípom rovnosti, no je citlivejšia, zohľadňuje aspekt informovanosti spotrebiteľa, explicitne priznáva rovnaké práva aj ručiteľovi, garantuje efektívnejšie uplatnenie práva pri plynutí času pri zlom úmysle veriteľa a pod. Nemožno prehliadnúť pritom fakt, že sú to predovšetkým dodávateľa, ktorí uplatňujú veci na súde. Spory vyvolané spotrebiteľmi sú len veľmi zriedkavé, a preto argument o obchodnom práve a rovnosti „pre všetkých“ je objektívne značne relativizovaný.

Je preto potrebné uzavrieť, síce nepopierajúc povahu úverovej zmluvy ako absolútneho obchodu, na otázku premlčania je však potrebné vzhľadom na spotrebiteľský charakter zmluvy aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie. Takéto pravidlo je ustálené aj v aplikačnej praxi súdov (pozri napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 25.01.2011 sp. zn. 5MCdo/20/2009, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 23.11.2011 sp. zn. 17Co/167/2011, rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 11.06.2013 sp. zn. 6Co/218/2012, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/26/2012 a 6Co/81/2012), ktoré riešenie odobril aj Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení pod sp. zn. I. ÚS 402/2013-10 zo dňa 19. júna 2013, v ktorom skonštatoval, že prednostným uplatnením Občianskeho zákonníka na prospech spotrebiteľa na úver ako absolútny obchod upravený v Obchodnom zákonníku nedošlo k porušeniu ústavných práv veriteľa.

Novela Občianskeho zákonníka vykonaná zákonom č. 102/2014 Z.z. definitívne normatívne vyriešila (doplnením ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka), že na všetky právne vzťahy, v ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Z autentického výkladu zákonodarcu vyplýva, že Občiansky zákonník bude použitý, pokiaľ ide o posudzovanie otázky premlčania, otázky úpravy ručenia, zmluvnej pokuty, uznania záväzku a podobne, aj keby sa na právny režim mala použiť právna úprava Obchodného zákonníka. Hoci účinnosť tohto ustanovenia bola posunutá až na 1. apríl 2015, predmetné ustanovenie poníma výkladový status a jeho cieľom je iba expressis verbis vyjadriť aj doposiaľ platné pravidlo

prednostného použitia režimu Občianskeho zákonníka na spotrebiteľské záväzky. V súvislosti s uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 27.03.2013, sp. zn. 6 MCdo/4/2012 súd uvádza, že Najvyšší súd SR v posudzovanej kauze nevyslovil právny názor, že na premlčanie nárokov vyplývajúcich zo spotrebiteľských zmlúv sa nepoužije úprava priaznivejšia pre spotrebiteľa napr. občianskoprávna v zmysle ust. § 52 ods. 2 a § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Odvolačný súd upriamuje pozornosť aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 21. apríla 2015, sp. zn. 3 MCdo 14/2014, podľa ktorého ustanovenie § 52 ods. 2 tretej vety Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou. Najvyšší súd SR v tomto rozhodnutí zamietol mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora, ktorý namietal postup prvostupňového súdu aj odvolacieho súdu, ktoré oba zhodne v spore zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere aplikovali ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 01.05.2014 a na premlčanie aplikovali § 101 Občianskeho zákonníka. Rovnaký právny názor vyslovil Najvyšší súd SR aj v rozhodnutí z 26.11.2015 sp.zn. 4 MCdo 17/2014.

K námietke odvolateľa, že súdy svojím postupom poskytujú spotrebiteľovi neprimeranú ochranu, odvolací súd uvádza, že ochranu spotrebiteľa možno podriať pod ústavný princíp rovnosti, ktorú možno ponímať ako rovnosť formálnu, ktorú má zabezpečiť zákonodarca pri tvorbe právneho poriadku alebo rovnosť faktickú, ktorá môže byť zabezpečená priamo zákonodarcom pri použití tzv. pozitívnej diskriminácie pri existencii faktickej nerovnosti alebo hendikepu. Ale i tam, kde sa zákonodarca nevydal cestou vedomého zväčšenia slabšieho, aby dal prednosť rovnosti faktickej pred formálnou, ponecháva súdom, ktoré pozitívne právo aplikujú, priestor pre riešenie napätia medzi neúplnosťou písaného práva a povahou konkrétneho prípadu cestou aplikácie ústavných princípov v materiálnom poňatí právneho štátu. Východiskom ochrany spotrebiteľa je potom postulát, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo fakticky nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza k záväzkovému vzťahu, s ohľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a ľahšiu dostupnosť právnych služieb a konečne so zreteľom na možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv.

Ústavný princíp rovnosti sa premieta i do súkromného práva a prejavuje sa v súkromnoprávných vzťahoch. Doktrína rovnosti v súkromnoprávných vzťahoch vyžaduje, že súkromné právo garantuje každému čo najširšiu mieru možnosti slobodného konania, avšak práve preto, že ju garantuje každému, musí ju zároveň u niektorých obmedziť, aby bola zaručená všetkým. Zo stretu autonómie vôle a z idey rovnosti potom vyplýva ochrana slabšej zmluvnej strany a to s cieľom dosiahnutia vyváženej pozície, teda spravodlivosti, ekvity, či rovnováhy zúčastnených záujmov. Vo vzťahoch, v ktorých vystupujú strany, ktorých pozície sú značne nerovnovážne sa nemožno uspokojiť s tým, že obom stranám budú poskytnuté rovnaké právne prostriedky, teda formálna rovnosť, lebo v skutočnosti nerovnosť východných prostriedkov spôsobuje i nerovnosť vo výsledku samotnom. Riešenie tejto situácie je v tom, že slabšej zmluvnej strane (typicky spotrebiteľovi) je priznaných viac práv a silnejšej zmluvnej strane (dodávateľovi) je uložených viac povinností. Účelom danej právnej úpravy je teda snaha o dosiahnutie skutočnej rovnováhy tým, že budú právne vyrovnané východiskové ekonomické informačné a iné rozdiely, ktoré medzi stranami panujú. Aby bola dosiahnutá rovnosť, je nutné nerovnosť východných pozícií korigovať rovnako nerovnou úpravou práv a povinností.

V pozitívnom práve sa potom ochrana spotrebiteľa premieta do podoby vyššej informačnej povinnosti dodávateľa, do práv spotrebiteľa odstúpiť od zmluvy, do podoby zákazu niektorých dojednaní v spotrebiteľských zmluvách, či do podoby príkazu v pochybnostiach o význame spotrebiteľských zmlúv vykladať ich pre spotrebiteľa najpriaznivejšie. Princíp autonómie vôle a princíp rovnosti je doplňovaný a korigovaný princípom ekvity či spravodlivosti. Keďže v spotrebiteľskom práve je dodávateľ vo fakticky výhodnejšom postavení, lebo má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, tak okrem obmedzenia vyplývajúceho z vyššie uvedeného princípu rovnosti prostriedkov, možno od dodávateľa očakávať i vyžadovať, že sa vo vzťahu k spotrebiteľovi bude správať vo všeobecnej polohe poctivo. Ak nepostupuje týmto spôsobom, spreneverí sa dôvere druhého účastníka zmluvného vzťahu v poctivosť svojho konania a takémuto nepoctivému konaniu nemožno poskytnúť právnu ochranu. V praxi sa zásada poctivosti prejavuje okrem iného i tým, že text spotrebiteľskej zmluvy má byť pre priemerného spotrebiteľa dostatočne čitateľný, prehľadný, logicky usporiadaný.

Vzhľadom na uvedenú argumentáciu, pokiaľ súd prvého stupňa návrh zamietol, rozhodol vecne správne, a preto odvolací súd v súlade s ustanovením § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutom zamietajúcom výroku, vrátane rovnako vecne správneho závislého výroku o náhrade trov konania, potvrdil.

V odvolacom konaní plne úspešnému odporcovi vzniklo podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. právo na náhradu trov konania voči v odvolaní neúspešnému navrhovateľovi. Odporca si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil, preto mu odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Senát krajského súdu prijal rozhodnutie pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je možné podať odvolanie.